

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA
ZA 2016. GODINU
STANDARD a.d. Prnjavor

Banja Luka, mart 2017. godine

S A D R Ź A J

Strana

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	3
BILANS STANJA	5
BILANS USPJEHA	9
BILANS TOKOVA GOTOVINE.....	9
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	15
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE.....	31-44

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara i Upravi „Standard“ a.d. Prnjavor

Obavili smo reviziju bilansa stanja preduzeća „Standard“ a.d. Prnjavor (u daljem tekstu „Društvo“), sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine, bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama na kapitalu i bilansa tokova gotovine, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, kao i korišćenje najboljih mogućih računovodstvenih procjena.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni, odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji objektivno i istinito, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj „Standard“ a.d. Prnjavor na dan 31. decembra 2016. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja, promjene na kapitalu i tokove gotovine za period od 01. januara do 31. decembra 2016. godine, u skladu sa propisima o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

(nastavlja se)

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu u odnosu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

Kao što je objelodanjeno u napomeni broj 4.2, uz finansijske izvještaje, na dan bilansa, rukovodstvo Društva nije analiziralo vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u cilju utvrđivanja potencijalnog obezvređenja u skladu sa MRS 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Nadalje, nije vršena procjena nekretnina, postrojenja i opreme u skladu sa zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, odnosno u skladu sa usvojenom računovodstvenom politikom.

Ostala pitanja

Reviziju finansijskih izvještaja za godinu koja se završila 31.12.2015. godine, izvršio je drugi revizor i dao nekvalifikovano mišljenja o tim izvještajima.

EF REVIZOR d. o. o.

Banjaluka, Gajeva broj 12

Datum: 24.03.2017. godine

Ovlašćeni revizor

Milan Kondić

BILANS STANJA
(Izveštaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2016. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine			Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
			Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
	A K T I V A					
	(A) STALNA IMOVINA (002+008+015+021+030)	001	27.501.537	21.361.157	6.140.380	6.560.211
01	I NEMATERIJALNA ULAGANJA (003 do 007)	002	81.495	56.595	24.900	36.648
010, dio 019	1. Ulaganja u razvoj	003	0	0	0	0
011, dio 019	2. Koncesije, patenti, licence i ostala prava	004	0	0	0	0
012, dio 019	3. Goodwill	005	0	0	0	0
014, dio 019	4. Ostala nematerijalna ulaganja	006	81.495	56.595	24.900	36.648
015, 016 i dio 019	5. Avansi i nematerijalna ulaganja u pripremi	007	0	0	0	0
02	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (009 do 014)	008	27.420.042	21.304.562	6.115.480	6.523.563
020, dio 029	1. Zemljište	009	776.761	0	776.761	798.693
021, dio 029	2. Građevinski objekti	010	12.641.851	8.431.508	4.210.343	4.238.034
022, dio 029	3. Postrojenja i oprema	011	13.992.887	12.873.054	1.119.833	1.486.836
023, dio 029	4. Investicione nekretnine	012	0	0	0	0
024, dio 029	5. Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	013	0	0	0	0
027, 028 i dio 029	6. Avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	014	8.543	0	8.543	0
03	III BIOLOŠKA SREDSTVA I SREDSTVA KULTURE (016 od 020)	015	0	0	0	0
030, dio 039	1. Šume	016	0	0	0	0
031, dio 039	2. Višegodišnji zasadi	017	0	0	0	0
032, dio 039	3. Osnovno stado	018	0	0	0	0
033, dio 039	4. Sredstva kulture	019	0	0	0	0
037, 038 i dio 039	5. Avansi i biološka sredstva i sredstva kulture u pripremi	020	0	0	0	0
04	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (022 do 029)	021	0	0	0	0
040, dio 049	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	022	0	0	0	0
041, dio 049	2. Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	023	0	0	0	0
042, dio 049	3. Dugoročni krediti povezanim pravnim licima	024	0	0	0	0
043, dio 049	4. Dugoročni krediti u zemlji	025	0	0	0	0
044, dio 049	5. Dugoročni krediti u inostranstvu	026	0	0	0	0
045, dio 049	6. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	027	0	0	0	0
046, dio 049	7. Finansijska sredstva koja se drže do roka dospjeća	028	0	0	0	0
048, dio 049	8. Ostali dugoročni finansijski plasmani	029	0	0	0	0
050	V ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	030	0	0	0	0
	(B) TEKUĆA SREDSTVA (032+039+061)	031	9.728.273	0	9.728.273	6.281.278
10 do 15	I ZALIHE, STALNA SREDSTVA I SREDSTVA OBUSTAVLJENOG POSLOVANJA NAMIJENJENA PRODAJI (033 DO 038)	032	5.244.952	0	5.244.952	3.243.970
100 do 109	1. Zalihe materijala	033	1.836.821	0	1.836.821	1.707.973
110 do 119	2. Zalihe nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	034	110.494	0	110.494	216.413
120 do 129	3. Zalihe gotovih proizvoda	035	1.119.907	0	1.119.907	1.246.836
130 do 139	4. Zalihe robe	036	0	0	0	0
140 do 149	5. Stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena otuđenju	037	0	0	0	0

150 do 159	6. Dati avansi	038	2.177.730	0	2.177.730	72.748
	II KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, KRATKOROČNI PLASMANI I GOTOVINA (040+047+056+059+060)	039	4.483.321	0	4.483.321	3.037.308
20, 21, 22	1. Kratkoročna potraživanja (041 DO 046)	040	2.795.257	0	2.795.257	2.780.881
200, dio 209	a) Kupci - povezana pravna lica	041	0	0	0	0
201, 202, 203 i dio 209	b) Kupci u zemlji	042	19.696	0	19.696	66.880
204, dio 209	v) Kupci u inostranstvu	043	2.746.588	0	2.746.588	2.637.298
208, dio 209	g) Sumnjiva i sporna potraživanja	044	0	0	0	0
210 do 219	d) Potraživanja iz specifičnih poslova	045	0	0	0	0
220 do 229	đ) Druga kratkoročna potraživanja	046	28.973	0	28.973	76.703
23	2. Kratkoročni finansijski plasmani (048 do 055)	047	0	0	0	0
230, dio 239	a) Kratkoročni krediti povezanim pravnim licima	048	0	0	0	0
231, dio 239	b) Kratkoročni krediti u zemlji	049	0	0	0	0
232, dio 239	v) Kratkoročni krediti u inostranstvu	050	0	0	0	0
233, 234 i dio 239	g) Dio dugoročnih finansijskih plasmana koji dospijeva za naplatu u periodu do godinu dana	051	0	0	0	0
235, dio 239	d) Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha namijenjena trgovanju	052	0	0	0	0
236, dio 239	đ) Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	053	0	0	0	0
237	e) Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli namijenjeni prodaji ili poništavanju	054	0	0	0	0
238, dio 239	ž) Ostali kratkoročni plasmani	055	0	0	0	0
24	Gotovinski ekvivalenti i gotovina (057+058)	056	1.416.143	0	1.416.143	75.747
240	a) Gotovinski ekvivalenti - hartije od vrijednosti	057	0	0	0	0
241 do 249	b) Gotovina	058	1.416.143	0	1.416.143	75.747
270 do 279	4. Porez na dodatu vrijednost	059	265.316	0	265.316	179.928
280 do 289, osim 288	5. Aktivna vremenska razgraničenja	060	6.605	0	6.605	752
288	III ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	061	0	0	0	0
	(V) POSLOVNA SREDSTVA (001+031)	062	37.229.810	21.361.157	15.868.653	12.841.489
29	(G) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	063	0	0	0	0
	(D) POSLOVNA AKTIVA (062+063)	064	37.229.810	21.361.157	15.868.653	12.841.489
880 do 888	(Đ) VANBILANSNA AKTIVA	065	0	0	0	0
	(E) UKUPNA AKTIVA (064+065)	066	37.229.810	21.361.157	15.868.653	12.841.489

BILANS STANJA (nastavak)
(Izveštaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2016. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine	Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
1	2	3	4	5
	P A S I V A			
	(A) KAPITAL (102-109+110-111+112+116+117-118+119-123)	101	6.028.119	4.806.707
30	I OSNOVNI KAPITAL (103 do 108)	102	3.544.986	3.544.986
300	1. Akcijski kapital	103	3.544.986	3.544.986
302	2. Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću	104	0	0
303	3. Zadržani udjeli	105	0	0
304	4. Ulozi	106	0	0
305	5. Državni kapital	107	0	0
306	6. Ostali osnovni kapital	108	0	0
31	II UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	109	0	0
320	III EMISIONA PREMIJA	110	0	0
321	IV EMISIONI GUBITAK	111	0	0
dio 32	V REZERVE (113 do 115)	112	203.841	173.629
322	1. Zakonske rezerve	113	87.374	57.162
323	2. Statutarne rezerve	114	116.467	116.467
329	3. Ostale rezerve	115	0	0
330, 331 i 334	VI REVALORIZACIONE REZERVE	116	0	0
332	VII NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	117	0	0
333	VIII NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	118	0	0
34	IX NERASPOREĐENI DOBITAK (120 do 122)	119	2.279.292	1.088.092
340 ili 342	1. Neraspoređeni dobitak iz ranijih godina / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima ranijih godina	120	1.057.880	483.851
341 ili 343	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima tekuće godine	121	1.221.412	604.241
344	3. Neto prihod od samostalne djelatnosti	122	0	0
35	X GUBITAK DO VISINE KAPITALA (124 + 125)	123	0	0
350	1. Gubitak iz ranijih godina	124	0	0
351	2. Gubitak tekuće godine	125	0	0
40	(B) REZERVISANJA, ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE I RAZGRANIČENI PRIHODI (127 do 134)	126	441.313	50.000
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	127	0	0
401	2. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	128	0	0
402	3. Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite	129	0	0
403	4. Rezervisanja za troškove restrukturisanja	130	0	0
404	5. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	131	210.232	0
407	6. Odložene poreske obaveze	132	0	0
408	7. Razgraničeni prihodi i primljene donacije	133	0	0
409	8. Ostala dugoročna rezervisanja	134	231.081	50.000
	(V) OBAVEZE (136 + 144)	135	9.399.221	7.984.782
41	I DUGOROČNE OBAVEZE (137 do 143)	136	3.696.018	921.957
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	137	0	0
411	2. Obaveze prema povezanim pravnim licima	138	0	0
412	3. Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti	139	0	0
413 i 414	4. Dugoročni krediti	140	3.696.018	854.197
415 i 416	5. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	141	0	67.760
417	6. Dugoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	142	0	0
419	7. Ostale dugoročne obaveze	143	0	0

42 do 49	II KRATKOROČNE OBAVEZE (145+150+156+157+158+159+160+161+162+163)	144	5.703.203	7.062.825
42	1. Kratkoročne finansijske obaveze (146 do 149)	145	1.451.403	2.194.847
420 do 423	a) Kratkoročni krediti i obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	146	0	746.536
424 i 425	b) Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dopijeva u periodu do godinu dana	147	1.451.403	1.448.311
426	v) Kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	148	0	0
429	g) Ostale kratkoročne finansijske obaveze	149	0	0
43	2. Obaveze iz poslovanja (151 do 155)	150	3.356.978	4.459.344
430	a) Primitveni avansi, depoziti i kaucije	151	0	0
431	b) Dobavljači - povezana pravna lica	152	1.464.144	2.306.494
432, 433 i 434	v) Dobavljači u zemlji	153	1.082.699	1.289.213
435	g) Dobavljači iz inostranstva	154	810.135	863.637
439	d) Ostale obaveze iz poslovanja	155	0	0
440 do 449	3. Obaveze iz specifičnih poslova	156	0	0
450 do 458	4. Obaveze za zarade i naknade zarada	157	695.801	321.805
460 do 469	5. Druge obaveze	158	25.681	20.673
470 do 479	6. Porez na dodatu vrijednost	159	1.464	9.959
48, osim 481	7. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	160	2.668	4.322
481	8. Obaveze za porez na dobitak	161	161.481	50.995
49, osim 495	9. Pasivna vremenska razgraničenja i kratkoročna rezervisanja	162	7.727	880
495	10. Odložene poreske obaveze	163	0	0
	(G) POSLOVNA PASIVA (101+126+135)	164	15.868.653	12.841.489
890 do 898	(D) VANBILANSNA PASIVA	165	0	0
	(D) UKUPNA PASIVA (164+165)	166	15.868.653	12.841.489

Potpisano u ime Društva
v.d. generalni direktor
Boro Jevđenić

BILANS USPJEHA
(Izvršaj o ukupnom rezultatu u periodu)
od 01.01. do 31.12.2016. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	(A) POSLOVNI PRIHODI I RASHODI			
	I POSLOVNI PRIHODI (202+206+210+211-212+213-214+215)	201	28.931.441	28.181.329
60	1. Prihodi od prodaje robe (203 do 205)	202	0	0
600	a) Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	203	0	0
601, 602, 603	b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	204	0	0
604	v) Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	205	0	0
61	2. Prihodi od prodaje učinaka (207 do 209)	206	29.107.396	28.994.960
610	a) Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima	207	0	14.848
611, 612, 613	b) Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	208	211.568	64.477
614	v) Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	209	28.895.828	28.915.635
62	3. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	210	0	1.706
630	4. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	211	0	0
631	5. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	212	232.848	888.835
640 i 641	6. Povećanje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	213	0	0
642 i 643	7. Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	214	0	0
650 do 659	8. Ostali poslovni prihodi	215	56.893	73.498
	II POSLOVNI RASHODI (217+218+219+222+223+226+227+228)	216	27.160.385	27.401.263
500 do 502	1. Nabavna vrijednost prodate robe	217	0	0
510 do 513	2. Troškovi materijala	218	19.750.455	20.548.130
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (220+221)	219	4.931.523	4.517.323
520 do 523	a) Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	220	4.354.588	3.909.717
524 do 529	b) Ostali lični rashodi	221	576.935	607.606
530 do 539	4. Troškovi proizvodnih usluga	222	794.163	885.069
54	5. Troškovi amortizacije i rezervisanja (224+225)	223	1.185.639	954.118
540	a) Troškovi amortizacije	224	794.326	954.118
541	b) Troškovi rezervisanja	225	391.313	0
55, osim 555 i 556	6. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	226	423.395	417.326
555	7. Troškovi poreza	227	64.625	75.247
556	8. Troškovi doprinosa	228	10.585	4.050
	(B) POSLOVNI DOBITAK (201-216)	229	1.771.056	780.066
	(V) POSLOVNI GUBITAK (216-201)	230	0	0
66	(G) FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI	231	44.726	105.241
660	1. Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	232	0	0
661	2. Prihodi od kamata	233	1.522	1.665
662	3. Pozitivne kursne razlike	234	0	0
663	4. Prihodi od efekata valutne klauzule	235	0	0
664	5. Prihodi od učešća u dobitku zajedničkih ulaganja	236	0	0
669	6. Ostali finansijski prihodi	237	43.204	103.576
56	II FINANSIJSKI RASHODI (239 do 243)	238	168.896	254.631
560	1. Finansijski rashodi po osnovu odnosa povezanih pravnih lica	239	0	0
561	2. Rashodi kamata	240	168.896	226.580
562	3. Negativne kursne razlike	241	0	0
563	4. Rashodi po osnovu valutne klauzule	242	0	0
569	5. Ostali finansijski rashodi	243	0	28.051
	(D) DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (229+231-238) ili (231-238-230)	244	1.646.886	630.676
	(Đ) GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (230+238-231) ili (238-229-231)	245	0	0

67	(E) OSTALI PRIHODI I RASHODI I OSTALI PRIHODI (247 do 256)	246	132.171	174.375
670	1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	247	67.688	23.117
671	2. Dobici po osnovu prodaje investicionih nekretnina	248	0	0
672	3. Dobici po osnovu prodaje bioloških sredstava	249	0	0
673	4. Dobici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	250	0	0
674	5. Dobici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih HOV	251	0	0
675	6. Dobici po osnovu prodaje materijala	252	0	0
676	7. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	253	6.905	63.366
677	8. Naplaćena otpisana potraživanja	254	0	0
678	9. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	255	0	0
679	10. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	256	57.578	87.892
57	II OSTALI RASHODI (258 do 267)	257	28.453	66.425
570	1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	258	0	0
571	2. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	259	0	0
572	3. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	260	0	0
573	4. Gubici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	261	0	0
574	5. Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih HOV	262	0	0
575	6. Gubici po osnovu prodanog materijala	263	0	0
576	7. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	264	4.065	44.005
577	8. Rashodi po osnovu zaštite od rizika	265	0	0
578	9. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	266	1.556	0
579	10. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	267	22.832	22.420
	(Ž) DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (246-257)	268	103.718	107.950
	(Z) GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (257-246)	269	0	0
68	(I) PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (271 do 279)	270	0	0
680	1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih sredstava	271	0	0
681	2. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	272	0	0
682	3. Prihodi od usklađivanja vrijednosti investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	273	0	0
683	4. Prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija	274	0	0
684	5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	275	0	0
685	6. Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	276	0	0
686	7. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana	277	0	0
687	8. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kapitala	278	0	0
689	9. Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostale imovine	279	0	0
58	II RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (281 do 288)	280	0	0
580	1. Obezvređenje nematerijalnih sredstava	281	0	0
581	2. Obezvređenje nekretnina, postrojenja i opreme	282	0	0
582	3. Obezvređenje investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	283	0	0
583	4. Obezvređenje bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija	284	0	0
584	5. Obezvređenje dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	285	0	0
585	6. Obezvređenje zaliha materijala i robe	286	0	0
586	7. Obezvređenje kratkoročnih finansijskih plasmana	287	0	0
588	8. Obezvređenje potraživanja primjenom indirektno metode utvrđivanja otpisa potraživanja	288	0	0

589	8. Obezvredenje ostale imovine	289	0	0
	(J) DOBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLADIVANJA IMOVINE (270-280)	290	0	0
	(K) GUBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLADIVANJA IMOVINE (280-270)	291	0	0
690 i 691	(L) PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	292	0	0
590 i 591	(LJ) RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	293	286.386	53.197
	(M) DOBITAK I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA			
	1. Dobitak prije oporezivanja (244+268+290+292-293-245-269-291)	294	1.464.218	685.429
	2. Gubitak prije oporezivanja (245+269+291+293-292-244-268-290)	295	0	0
	(N) TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT			
721	1. Poreski rashodi perioda	296	242.806	81.188
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	297		
723	3. Odloženi poreski prihodi perioda	298		
	(NJ) NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA			
	1. Neto dobitak tekuće godine (294-295-296-297+298)	299	1.221.412	604.241
	2. Neto gubitak tekuće godine (295-294+296+297-298)	300	0	0
	UKUPNI PRIHODI (201+231+246+270+292)	301	29.108.338	28.460.945
	UKUPNI RASHODI (216+238+257+280+293)	302	27.644.120	27.775.516
	(O) MEĐUDIVIDENDE I DRUGI VIDOVI RASPODJELE DOBITKA U TOKU PERIODA	303		
724	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima	304		
	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima	305		
	Obična zarada po akciji	306		
	Razrijeđena zarada po akciji	307		
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu časova rada	308	349	353
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca	309	350	359

IZVJEŠTAJ
o ostalim dobitcima i gubicima u periodu
od 01.01. do 31.12.2016. godine

u KM

Oznaka pozicije	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
A	NETO DOBITAK ILI NETO GUBITAK PERIODA (298 ili 299)	400	1.221.412	604.241
I	DOBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (402 do 407)	401		
1.	1. Dobici po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima, osim HOV raspoloživih za prodaju	402		
2.	2. Dobici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	403		
3.	3. Dobici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	404		
4.	4. Aktuarski dobici od planova definisanih primanja	405		
5.	5. Efektivni dio dobitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	406		
6.	6. Ostali dobici utvrđeni direktno u kapitalu	407		
II	II GUBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (409 do 413)	408	0	0
1.	1. Gubici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	409		
2.	2. Gubici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	410		
3.	3. Aktuarski gubici od planova definisanih primanja	411		
4.	4. Efektivni dio gubitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	412		
5.	5. Ostali gubici utvrđeni direktno u kapitalu	413		
B	R. OSTALI DOBICI ILI GUBICI U PERIODU (401-408) ili (408-401)	414	0	0
V	S. POREZ NA DOBITAK KOJI SE ODNOSI NA OSTALE DOBITKE I GUBITKE	415		
G	T. NETO REZULTAT PO OSNOVU OSTALIH DOBITAKA I GUBITAKA U PERIODU (414±415)	416	0	0
D	Č. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU I UKUPAN NETO DOBITAK U OBRAČUNSKOM PERIODU (400±416)	417	1.221.412	604.241
I	II UKUPAN NETO GUBITAK U OBRAČUNSKOM PERIODU (400±416)	418		

BILANS TOKOVA GOTOVINE u periodu od 01.01. do 31.12.2016. godine

u KM

POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
(A) TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	501		
I Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (502 do 504)		30.090.810	29.256.721
1. Prilivi od kupaca i primljeni avansi	502	28.833.721	27.977.657
2. Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	503	95.026	20.295
3. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	504	1.162.063	1.258.769
II Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (506 do 510)	505	29.631.689	26.926.629
1. Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	506	23.911.995	22.005.097
2. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	507	4.513.243	4.045.422
3. Odlivi po osnovu kamata	508	166.296	213.304
4. Odlivi po osnovu poreza na dobit	509	417.157	73.468
5. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	510	622.998	589.338
III Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (501-505)	511	459.121	2.330.092
IV Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (505-510)	512	0	0
(B) TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA	513		
I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (514 do 519)		0	0
1. Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	514	0	0
2. Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	515	0	0
3. Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	516	0	0
4. Prilivi po osnovu kamata	517	0	0
5. Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	518	0	0
6. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	519	0	0
II Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (521 do 524)	520	724.870	584.622
1. Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	521	0	0
2. Odlivi po osnovu kupovine akcija i udjela	522	0	0
3. Odlivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	523	724.870	584.622
4. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	524	0	0
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (513-520)	525	0	0
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (520-513)	526	724.870	584.622
(V) TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA	527		
I Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (528 do 531)		3.546.689	77.517
1. Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	528	0	0
2. Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	529	3.546.689	0
3. Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	530	0	77.517
4. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	531	0	0
II Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (533 do 538)	532	1.940.544	1.793.118
1. Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija i udjela	533	0	0
2. Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	534	0	816.964
3. Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	535	1.346.535	976.154
4. Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	536	594.009	0
5. Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	537	0	0
6. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	538	0	0
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (527-532)	539	1.606.145	0
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (532-527)	540	0	1.715.601
(G) UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (501+513+527)	541	33.637.499	29.334.238
(D) UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (505+520+532)	542	32.297.103	29.304.369
(Đ) NETO PRILIV GOTOVINE (541-542)	543	1.340.396	29.869
(E) NETO ODLIV GOTOVINE (542 - 541)	544	0	0
(Ž) GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	545	75.747	45.878

(Z) POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	546	0	0
(I) NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	547	0	0
(J) GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (545+543-544+546-547)	548	1.416.143	75.747

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU u periodu od 01.01. do 31.12.2016. godine

u KM

VRSTE PROMJENE NA KAPITALU	DIO KOJI PRIPADA VLASNICIMA KAPITALA (MATIČNOG) PREDUZEĆA							Manjinski interes	UKUPNI KAPITAL
	Oznaka AOP-a	Akcijski kapital i udjeli u društvu sa ograničenom odgovornošću	Revalorizacione rezerve (MRS 16, MRS 21 i MRS 38)	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	Ostale rezerve (emisiona premija, zakonske i statutarne rezerve, zaštita gotovinskih tokova)	Akumulisani neraspoređeni dobitak/nepokriveni gubitak	UKUPNO		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Stanje na dan 01.01.2015. godine	901	3.544.986	0	0	172.603	484.878	4.202.467	0	4.202.467
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	902	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravke grešaka	903	0	0	0	0	0	0	0	0
Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2015. godine (901±902±903)	904	3.544.986	0	0	172.603	484.878	4.202.467	0	4.202.467
4. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	905	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu preračuna finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	906	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	907	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Neto dobitak / gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	908	0	0	0	1.026	603.214	604.240	0	604.240
8. Neto dobitci / gubici perioda priznati direktno u kapitalu	909	0	0	0	0	0	0	0	0
9. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokriće gubitka	910	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	911	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Stanje na dan 31.12.2015. godine (904±905±906±907±908±909-910±911)	912	3.544.986	0	0	173.629	1.088.092	4.806.707	0	4.806.707
12. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	913	0	0	0	0	0	0	0	0
13. Efekti ispravke grešaka	914	0	0	0	0	0	0	0	0

14. Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2016. godine (912±913±914)	915	3.544.986	0	0	173.629	1.088.092	4.806.707	0	4.806.707
15. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	916	0	0	0	0	0	0	0	0
16. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu preračuna finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	917	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	918	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Neto dobitak / gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	919	0	0	0	30.212	1.191.200	1.221.412	0	1.221.412
19. Neto dobiti / gubici perioda priznati direktno u kapitalu	920	0	0	0	0	0	0	0	0
20. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokriće gubitka	921	0	0	0	0	0	0	0	0
21. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	922	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Stanje na dan 31.12.2016. godine (915±916±917±918±919±920-921±922)	923	3.544.986	0	0	203.841	2.279.292	6.028.119	0	6.028.119

NAPOMENE UZ IZVJEŠTAJ**1. PRAVNI I DRUGI OSNOVI**

- 1.1.** U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, Društvo je obavezno da izvrši reviziju finansijskih izvještaja.
- 1.2.** Odgovorna lica za sastavljanje finansijskih izvještaja su:
 1. Jevđenić Boro, v.d. generalni direktor
 2. Milosavljević Dušica, šef finansijsko-računovodstvene službe.
- 1.3.** Dokumentacija revizije su finansijski izvještaji Društva (bilans stanja, bilans uspjeha, bilans novčanih tokova, izvještaj o promjenama na kapitalu), bruto bilans, popisne liste, odluke organa upravljanja i rukovođenja, poslovna dokumentacija, izvještaji, zapisnici o kontroli, normativna akta, izvod iz registra, drugi dokazi i objašnjenja koja su revizoru stavljena na raspolaganje.
- 1.4.** Dokumentaciju i podatke nam je prezentovala Milosavljević Dušica, šef finansijsko-računovodstvene službe.
- 1.5.** Finansijsko knjigovodstvo odvija se preko posebnog računovodstvenog programa za obradu koji obuhvata sve bitne elemente za analitičko i sintetičko sagledavanje poslovnih promjena.
- 1.6.** Interna kontrola nije organizovana kao poseban organizacioni dio i odvija se u skladu sa neophodnim uputstvima i procedurama, kao i autokontrolama prema opisima radnih mjesta.

2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Društvo posluje kao akcionarsko društvo od 01.11. 2001. godine, sa punim nazivom: Preduzeće za proizvodnju namještaja i rezane građe „Standard“ a.d. Prnjavor, ulica Jovana Dučića broj 2, Prnjavor. Akcionarsko društvo je registrovano kod Osnovnog suda Banja Luka pod brojem U/I 1886/01.

Na osnovu rješenja o registraciji od 24.04.2012. godine Okružni privredni sud u Banjoj Luci u sudski registar ovog suda upisuje usklađivanje akata i poslovnog imena sa Zakonom o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske, broj 127/08 i 58/09), usklađivanje djelatnosti sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i o registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 74/10) i Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 119/10) , dopuna djelatnosti i promjena funkcije ovlaštenog za zastupanje.

Društvo će poslovati pod nazivom: Privredno društvo za proizvodnju namještaja i rezane građe „Standard“ akcionarsko društvo Prnjavor.

Na osnovu rješenja o registraciji broj 057-0-Reg-13-000878 od 08.05.2013. godine Okružni privredni sud u Banjoj Luci u sudski registar kod ovog suda upisuje promjenu lica ovlaštenog za zastupanje. Ovlašteno lice za zastupanje bez ograničenja ovlaštenja je Jevđenić Boro, vršilac dužnosti generalnog direktora.

Organi Društva su:

1. Skupština, kao organ vlasnika
2. Upravni odbor, kao organ upravljanja
3. Generalni direktor, kao organ poslovođenja
4. Odbor za reviziju.

Matični broj: 01392042

Šifra djelatnosti: 31.01

JIB: 4401226560008

PIB: 401226560008

Sjedište Društva je u Prnjavoru, Jovana Dučića 2

Broj zaposlenih sa stanjem na dan 31.12.2016. godine po osnovu broja zaposlenih na kraju mjeseca je 350 radnika.

3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Društvo je odlukom Upravnog odbora broj 1303/11-2 od 20.10.2011. godine usvojilo računovodstvene politike. U nastavku date su korištene računovodstvene politike.

Računovodstvene politike predstavljaju posebne principe, osnove, konvencije, pravila i praksu usvojenu od strane privrednog društva za vrednovanje bilansnih pozicija, sastavljanja i prezentacija finansijskih izvještaja.

Računovodstvene politike koje su utvrđene ovim Pravilnikom se moraju dosljedno koristiti u dužem vremenskom periodu.

Promjene računovodstvenih politika se mogu vršiti:

- u slučaju promjene MRS/MSFI i smjernica za njihovu primjenu, kao i u slučaju promjene zakonske regulative;
- kada promjena dovodi do realnijeg iskazivanja konkretne bilansne pozicije.

Promjena računovodstvene politike se vrši na isti način kao i njeno donošenje, odnosno od strane uprave, a na prijedlog rukovodioca računovodstva.

Promjenom računovodstvene politike se ne smatra:

- donošenje računovodstvene politike za događaje ili transakcije koje se suštinski razlikuju od predhodno nastalih događaja,
- donošenje nove računovodstvene politike za događaje ili transakcije koje se prethodno nisu događale, odnosno koje su bile materijalno beznačajne,
- početna primjena (primjena po prvi put) metoda revalorizacije prilikom vrednovanja nakon početnog priznavanja nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih sredstava.

U slučaju promjene računovodstvene politike primjena se vrši retroaktivno, osim kada postoji objektivna neizvodljivost retroaktivne primjene.

Neizvodljivost retroaktivne primjene postoji:

- kada se ne mogu utvrditi efekti primjene nove računovodstvene politike za jedan ili više ranijih perioda, tada se nova politika primjenjuje za najraniji mogući period;
- kada je nepraktična primjena nove računovodstvene politike na ranije periode, odnosno kada je veći trošak pribavljanja takvih informacija od koristi koje se postižu njihovim posjedovanjem.

Promjena računovodstvene procjene (kao prosuđivanje o nekoj bilansnoj poziciji na bazi posljednjih raspoloživih podataka) ne primjenjuje se retroaktivno, odnosno primjenjuje se na sadašnji i buduće periode.

Kada efekti promjene računovodstvene procjene imaju za posljedicu promjenu sredstava i obaveza ili kapitala, potrebno je da se knjigovodstveno izvrši priznavanje ovih efekata u trenutku promjene računovodstvene procjene.

Korekcija/ispravka grešaka koje su nastale u jednom, a uočene su u narednom obračunskom periodu.

Greške koje su nastale u jednom periodu, a uočene su u drugom periodu, mogu imati karakter:

- materijalno značajne greške ili
- materijalno beznačajne greške.

Prag materijalnog značaja utvrđuje se u konkretnim okolnostima u trenutku identifikovanja greške.

Korekcija materijalno značajnih grešaka iz ranijeg perioda vrši se preko početnog stanja na rezultatu iz predhodnog perioda.

Korekcija materijalno beznačajnih grešaka iz ranijeg perioda vrši se preko prihoda, odnosno rashoda tekućeg perioda, odnosno perioda u kome je greška uočena.

Nematerijalna imovina

Sredstva bez fizičke supstance koja se mogu identifikovati, a koja se posjeduju radi korišćenja u proizvodnji ili snabdijevanju robom i uslugama u svrhe iznajmljivanja ili za administrativne namjene, priznaju se kao nematerijalna sredstva.

Nematerijalna sredstva početno se vrednuju po nabavnoj vrijednosti.

Patenti, licence, računovodstveni softver i goodwill, kao nematerijalna sredstva se, nakon početnog priznavanja, odmjerauju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjnja vrijednosti.

Amortizacija nematerijalne imovine vrši se u skladu sa računovodstvenim standardima.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Priznavanje

Priznavanje stavki nekretnina, postrojenja i opreme vrši se ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- postojanje vjerovatnoće priliva budućih ekonomskih koristi,
 - postoji mogućnost pouzdanog mjerenja troškova pribavljanja.
- Alat se evidentira na računu - Ostale nekretnine, postrojenja i oprema, amortizuje se uz primjenu linearnog metoda u procijenjenom korisnom vijeku trajanja.

Početno vrednovanje

Kada su nekretnine, postrojenja i oprema pribavljeni:

- kupovinom – početno se priznaje u visini nabavne cijene (popusti i rabati iskazani u fakturi) umanjuju faktornu cijenu uvećanu za zavisne troškove nabavke;
- razmjenom – početno vrjednovanje se vrši u visini fer vrijednosti primljenog sredstva, a ako se ona ne može utvrditi, vrednovanje se vrši u visini fer vrijednosti datog sredstva u razmjenu, ako se ni tada ne može poudano utvrditi, vrednovanje se vrši u visini knjigovodstvene vrijednosti sredstva datog u razmjenu;
- transakcijom finansijskog lizinga – početno vrednovanje kao sredstava i obaveze u iznosu koji je na početku lizinga jednak fer vrijednosti ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata plaćanja ukoliko je ova vrijednost niža.

Naknadna ulaganja

Naknadna ulaganja, koja imaju za posljedicu poboljšanje kvaliteta sredstva po osnovu koga se očekuje priliv budućih ekonomskih koristi (veći obim proizvodnje, veći kapacitet sredstava, produženog korisnog vijeka trajanja sredstva, povećanje produktivnosti, smanjenje troškova proizvodnje) u periodu dužem od godinu dana ili ako je iznos popravke veći od 5% od usklađene vrijednosti na početku godine u kojoj se popravka vrši, uvećavaju nabavnu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme.

Ulaganja koja imaju karakter tekućeg održavanja nekretnina, postojenja i opreme predstavljaju rashod perioda u kome su nastala.

Rezervni dijelovi nekretnina, postojenja i opreme koji ispunjavaju uslove priznavanja, a koji se mijenjaju u periodu dužem od tri godine uvećavaju nabavnu vrijednost sredstva, uz obavezu isknižavanja sadašnje vrijednosti zamijenjenog dijela.

Vrijednost nakon početnog priznavanja

Nakon početnog priznavanja stavke nekretnina se vrednuju po metodu revalorizacije. Procjena vrijednosti nekretnina vrši se uvijek kada se javi oscilacija fer vrijednosti u odnosu na sadašnju knjigovodstvenu vrijednost u materijalno značajnom iznosu, a ukoliko takvih oscilacija nema procjena se vrši u periodu od pet godina.

Vrednovanje nakon početnog priznavanja za opremu i postrojenja vrši se po metodu nabavne vrijednosti, odnosno postrojenja se vrednuju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu obračunatu amortizaciju i eventualne gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti i amortizacija

Ako na datum bilansa stanja postoje indicije da je došlo do umanjenja vrijednosti neke stavke nekretnina, postojenja i opreme, vrši se procjena njene nadoknadive vrijednosti. Kada je nadoknadiva vrijednost stavke manja od njene knjigovodstvene vrijednosti, evidentira se gubitak od umanjenja vrijednosti, prvo putem smanjenja revalorizacionih rezervi (ako su formirane za tu stavku), pa zatim na teret rashoda perioda (ako nisu formirane rezerve, odnosno ako se vrednovanje nakon početnog priznavanja za tu stavku vrši primjenom metoda nabavne vrijednosti).

Poslije početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema procjenjuju se po svojoj nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti (akumulisanu amortizaciju) i akumulisane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Ako na dan bilansa stanja postoje indicije da je vrijednost nekog sredstva umanjena, vrši se procjena nadoknadive vrijednosti. Ukoliko je nadoknadiva vrijednost sredstva manja od njegove knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost se svodi na nadoknadivu vrijednost i priznaje se gubitak od umanjenja vrijednosti (imparitetni gubitak) imovine, kao rashod perioda, ako nema dovoljno revalorizacionih rezervi koje se odnose na konkretno sredstvo.

Alat i sitan inventar

Kao stalno sredstvo priznaju se i podliježu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara, čiji je korisni vijek duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke sredstava je veća od 1.000 KM. Sredstva alata i sitnog inventara, za koje ovim Pravilnikom nije propisana stopa amortizacije, iskazuju se kao oprema na posebnom analitičkom računu. Sredstva alata i sitnog inventara koja se definišu kao oprema, amortizuju se po linearnoj metodi.

Ako je njihova pojedinačna nabavna vrijednost manja od 1.000 KM otpisuju se po godišnjoj stopi od 100% i kao takav evidentira se kao obrtna imovina u klasi 1-zalihe.

Rezervni dijelovi

Kao stalno sredstvo priznaju se ugrađeni rezervni dijelovi, čiji je korisni vijek duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke sredstava je veća od 1000 KM. Takvi rezervni dijelovi, po ugradnji, uvećavaju knjigovodstvenu vrijednost sredstva u koji su ugrađeni.

Rezervni dijelovi koji ne zadovoljavaju naprijed navedene uslove, iskazuju se kao trošak poslovanja.

Obračun amortizacije

Obračunati trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kojem je nastao, osim ako nije uključen u iskazani iznos nekog drugog sredstva.

Obračun amortizacije nekretnina, postojenja i opreme koji započinje prvog u narednom mjesecu u odnosu na datum pribavljanja, vrši se tako što se osnovica za obračun amortizacije (nabavna vrijednost uvećana za pretpostavljene eventualne troškove demontaže i dovođenja terena u prvobitno stanje, a umanjena za ostatak vrijednosti) množi stopom za obračun amortizacije.

Stopa za obračun amortizacije se utvrđuje na osnovu procijenjenog korisnog vijeka trajanja tako što se broj 100 podijeli procijenjenim korisnim vijekom trajanja. Amortizacija se obračunava primjenom linearnog metoda za sredstva koja se koriste na uobičajen način i uobičajenom dinamikom.

U tabelarnom pregledu dat je pregled stopa amortizacije po grupama stalnih sredstava, a lice odgovorno za knjigovodstvo, prilikom aktiviranja sredstva ili naknadne procjene, za svako pojedinačno sredstvo dodjeljuje na osnovu procijenjenog vijeka korištenja stopu amortizacije. Amortizacione stope se koriste po propisima poreske uprave. Lice, odgovorno, se pridržava procijenjenih stopa po Nomenklaturi o amortizacionim stopama prema Zakonu o P/n.

R/b	Naziv sredstva	Procijenjeni vijek (godina)	Procijenjena stopa (%)
1.	Nematerijalna ulaganja	15	6,66
	Računarski softver	5	20
	Goodwill	Ne amortizuje se vrši se testiranje na obezvređenje MRS-36	-
2.	Stalna materijalna sredstva		
2	Zemljište	Ne amortizuje se	-
2	Građevinski objekti	10-77	1,3-10
	- Proizvodni objekti-skladišta	10-55	1,8-10
	- Kancelarijski i drugi prostor	77	1,3
	Oprema za obavljanje djelatnosti		
	Vozila		
	- Dostavno teretno vozilo	4	25
	- Putničko vozilo	6,45	15,5
	- Kamioni	6,99	14,3
	- Viljuškari	8	12,50
	- Ptt (telefoni i sl.)	5	10
	Kancelarijski namještaj	8	12,5
	Informaciona oprema-računari	2	50
	Sve ostalo po analitičkoj evidenciji osnovnih sredstava		Po Nomenklaturi o amortizacionim stopama prema Zakonu o P/n

Stalna sredstva namijenjena prodaji i prestanak poslovanja određenih pogona

Stalna sredstva namijenjena prodaji mogu da imaju oblik: pojedinačnog stalnog sredstva ili grupe sredstava raspoložive za prodaju, sredstva i sa njima direktno povezane obaveze, koja treba da budu otuđena u istoj poslovnoj transakciji.

Klasifikacija stalnih sredstava u sredstva namijenjena prodaji se vrši ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- sredstvo je raspoloživo za momentalnu prodaju,
- sredstvo je prezentovano pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takvih sredstava,
- sredstvo aktivno prisutno na tržištu,
- sačinjen plan aktivnosti u vezi sa prodajom sredstava,
- očekuje se prodaja sredstava u periodu od godinu dana.

Vrednovanje stalnih sredstava i grupa sredstava raspoloživih za prodaju vrši se po nižoj od sljedećih dviju vrijednosti:

- knjigovodstvena vrijednost,
- fer vrijednost umanjena za troškove prodaje (kada se očekuje da će prodaja uslijediti u periodu poslije godinu dana, troškovi prodaje se obračunavaju po njihovoj sadašnjoj vrijednosti).

Stalna sredstva namijenjena prodaji pribavljena putem poslovne kombinacije vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti.

Nakon početnog priznavanja vrši se usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti sa fer vrijednošću stalnih sredstava namijenjenih prodaji, kao i usklađivanje ukoliko dođe do obezvređenja sredstava, u smislu pada nadoknadive vrijednosti. Rezultat ovih usklađivanja je evidencija na prihodima, odnosno rashodima.

Za stalna sredstva namijenjena prodaji ne vrši se obračun amortizacije.

Ako se vrši promjena plana prodaje, u smislu prestanka kvalifikacije sredstava kao stalnog sredstva namijenjeno prodaji, preknjižavanje sredstava sa računa stalna sredstva namijenjena prodaji na drugi odgovarajući račun (u skladu sa knjigovodstvenom ispravom koja dokazuje promjenu namjene sredstava) po nižoj od sljedećih dviju vrijednosti:

- knjigovodstvena vrijednost, prije nego što je sredstvo klasifikovano kao sredstvo namijenjeno prodaji, usklađeno sa svakom depresijacijom koja bi bila priznata da se ono i dalje drži kao sredstvo namijenjeno prodaji;
- nadoknadiva vrijednost na datum prestanka klasifikovanja kao sredstvo namijenjeno prodaji.

II Poslovanja koja prestaju

Prestanak poslovanja dijela preduzeća, odnosno poslovanje koje prestaje, javlja se u sljedećim okolnostima:

- prestanak poslovanja poslovnice.

U vezi sa prestankom poslovanja, efekti prestanka poslovanja se kao informacija daju u bilans uspjeha, odvojeno od efekata poslovanja dijelova koji nastavljaju sa svojom poslovnom aktivnošću.

Održavanje i popravke

Troškovi održavanja i popravki priznaju se u rashodima perioda u kojem su nastali. Za obnavljanja veća 5% i više od 5% od sadašnje vrijednosti materijalnog sredstva na početku perioda poslovne godine, a koja dovode do promjena u prvobitno utvrđenim karakteristikama, sredstva se kapitalizuju i amortizuju u toku njihovog očekivanog vijeka trajanja.

Ulaganja, izdaci po osnovu tekućeg održavanja priznaju se kao rashodi perioda u kojem su nastali.

Lizing

Sredstva uzeta u finansijski lizing priznaju se i procjenjuju u okviru stalne imovine, uz i iskazivanje obaveze prema zakupodavcu, u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom -17 Lizing.

Dugoročni finansijski plasmani

Priznavanje

Sva dugoročna finansijska sredstva (učešće u kapitalu drugih pravnih lica, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, ostali dugoročni planovi) priznaju se u bilansu stanja, uključujući i izvedene finansijske instrumente, odnosno derivate, u trenutku kada preduzeće postane ugovorna strana ugovora na osnovu koga je nastalo to finansijsko sredstvo. Dugoročnu finansijsku imovinu predstavljaju i dugoročni krediti dati zavisnim pridruženim i ostalim pravnim licima.

Početno vrednovanje

Finansijska sredstva se početno odmjeravaju u visini obračuna na datum trgovanja, odnosno na datum kada je privredno društvo preuzelo obavezu da kupi finansijsko sredstvo. Priznavanje se vrši u visini fer vrijednosti ekvivalenta datih prilikom sticanja. U nabavnu vrijednost se uključuju transakcioni troškovi nabavke (provizije brokerima, dilerima, advokatima, berzanske takse i slično), a ne uključuju se transakcioni troškovi koji mogu da nastanu prilikom otuđenja.

Vrednovanje nakon početnog priznavanja

U pojedinačnim finansijskim izvještajima ulaganja u zavisna preduzeća se vrednuju primjenom metoda nabavne vrijednosti (saglasno MRS 27- *Konsolidovani i pojedinačni finansijski izvještaji*), dok se ulaganja u pridružena preduzeća vrednuju nakon početnog priznavanja primjenom metoda kapitala (saglasno MRS 28- *Investicije u pridružene entitete*).

Nakon početnog priznavanja i odmjeravanja, sva finansijska sredstva se odmjeravaju po fer vrijednosti, osim sredstava sa fiksnim rokom dospjeća:

- krediti i potraživanja koja se ne čuvaju za razmjenu,
- investicije koje se čuvaju do dospjeća,
- finansijska sredstva koja nemaju kotiranu tržišnu vrijednost na aktivnom tržištu i čija fer vrijednost ne može da bude pouzdano izmjerena.

Finansijska sredstva koja su navedena kao izuzeci nakon početnog odmjeravanja, vrednuju se na osnovu amortizovanog troška korištenjem metoda efektivne stope.

Svaka razlika između fer vrijednosti ili amortizovanog troška i knjigovodstvene vrijednosti bilo kog finansijskog sredstva na datum bilansa stanja direktno se priznaje kao prihod ili rashod perioda u kome je nastala, sa izuzetkom finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju (dugoročna finansijska ulaganja) kod kojih se razlika između fer i knjigovodstvene vrijednosti priznaje u okviru kapitala kao revalorizaciona rezerva.

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava se obavezno testira prije sastavljanja bilansa stanja. Procjena objektivnih dokaza se zasniva na bazi sljedećih činjenica:

- značajnih finansijskih teškoća emitenta,
- prekida ugovora (neplaćanje glavnice i kamate),
- visoke vjerovatnoće stečaja,
- nestanak sa aktivnog tržišta finansijskih sredstava,
- predhodnog iskustva koje ukazuje na cjelokupnu nominalnu vrijednost sredstva koji neće biti naplaćen.

Nadoknadiva vrijednost se utvrđuje diskontovanjem očekivanih novčanih tokova. Umanjenje vrijednosti se vrši kada je nadoknadiva vrijednost manja od knjigovodstvene vrijednosti finansijskog sredstva.

Zalihe

Zalihe obuhvataju:

- 1) osnovni i pomoćni materijal,
- 2) nedovršenu proizvodnju,
- 3) gotove proizvode,
- 4) robu koja se drži radi prodaje, uključujući prodaju u obliku maloprodaje, veleprodaje, kao nekretnine (zemljište i građevinski objekti) koji se drže radi prodaje.

Zalihe materijala

Na računima Zaliha materijala, obuhvataju se zalihe materijala (sirovina, osnovnog i pomoćnog materijala, goriva i maziva), rezervnih dijelova, alata i inventara, odnosno vode se stanje, nabavka i trošenje materijala, rezervnih dijelova, alata i inventara koji se u cjelini otpisuju u obračunskom periodu.

Na ovim računima knjiže se početno stanje i nabavke u toku godine zaduženjem računa zaliha u korist odgovarajućeg računa obaveza iz poslovanja.

Zalihe materijala, rezervnih dijelova i alata vode se po nabavnoj vrijednosti, a nabavnu vrijednost čini neto fakturna vrijednost i zavisni troškovi nabavke. U nabavnu vrijednost zaliha uključuju se svi porezi i dažbine koji se ne mogu povratiti, kao što su akciza, carine, PDV koji se ne može odbiti kao prethodni porez, takse i druge naknade koje se ne mogu povratiti.

Neto fakturnu vrijednost čini fakturna vrijednost, umanjena za eventualne popuste koji su dobijeni od dobavljača.

Pod zavisnim troškovima nabavke podrazumijevaju se svi direktni troškovi u postupku nabavke do skladištenja. U zavisne troškove nabavke uključuju se i troškovi utovara i istovara, a najviše do nivoa tržišne cijene takve usluge. Zavisni troškovi koji čine nabavnu vrijednost mogu se uključiti u nabavnu vrijednost materijala samo ako su stvarno nastali i moraju biti dokumentovani ispravama o njihovom nastanku.

Drugi troškovi koji se direktno mogu pripisati nabavci su: posrednički troškovi, špediterski troškovi i ostali troškovi nastali sa ciljem dovođenja zaliha na željenu lokaciju i u željeni oblik.

Fakturna cijena se utvrđuje na osnovu iznosa sadržanog u fakturi dobavljača. Ukoliko dobavljač ne dostavi fakturu, kalkulacija u vezi sa obračunom vrijednosti zaliha se sačinjava na bazi ugovorene cijene.

Materijal, rezervni dijelovi i inventar proizvedeni za sopstvene potrebe vode se po cijeni koštanja (direktni troškovi i pripadajući indirektni troškovi proizvodnje) ili po neto tržišnoj cijeni, ako je ona niža.

Obračun utroška zaliha materijala, ambalaže i sitnog inventara vrši se po metodu ponderisane prosječne cijene. Zalihe materijala se vode po prosječnim nabavnim cijenama. Prosječna ponderisana cijena se računa za svaku pojedinu vrstu zaliha.

Sitan inventar se knjiži na teret troškova kada se izda u upotrebu.

Troškovi proizvodnje (konverzije) zaliha obuhvataju troškove koji su direktno povezani sa jedinicama proizvoda, obuhvataju sistemsko dodeljivanje fiksnih i promjenljivih režijskih troškova u periodu u kome su nastali. Fiksni režijski troškovi su oni indirektni troškovi proizvodnje koji su relativno konstantni, bez obzira na obim proizvodnje. Promjenljivi režijski troškovi su oni indirektni troškovi proizvodnje koji se mijenjaju srazmjerno promjeni obima proizvodnje. Drugi troškovi uključuju se u cijenu koštanja zaliha samo u mjeri u kojoj su nastali prilikom dovođenja zaliha na njihovo sadašnje mjesto i u sadašnje stanje.

Gotovi proizvodi i nedovršena proizvodnja

Na računima gotovih proizvoda vodi se početno stanje, a na kraju obračunskog perioda povećanje ili smanjenje zaliha gotovih proizvoda po cijeni koštanja, odnosno po neto prodajnoj cijeni, ako je ona niža.

Cijena koštanja proizvoda kao i vrijednost zaliha i troškovi prodatih proizvoda utvrđuju se na osnovu podataka koji se vode u posebnom knjigovodstvu za obračun troškova učinaka.

Cijenu koštanja gotovih proizvoda čine troškovi materijala, izrade, troškovi zarada i opšti troškovi proizvodnje, uključujući i opšte troškove nabavke i tehničkog upravljanja u iznosima neophodnim za dovođenje zaliha u stanje i na mjesto u kojem se nalaze na dan procjene.

Cijena koštanja, po kojoj su vrednovane zalihe utvrđuje se kalkulacijom. Obračun izlaza gotovih proizvoda vrši se po cijeni koštanja. Na dan bilansiranja vrijednost zaliha gotovih proizvoda svodi se na neto prodajnu vrijednost u slučajevima kada je prodajna vrijednost niža od cijene koštanja.

Povećanje vrijednosti zaliha na računima gotovih proizvoda knjiži se zaduženjem tog računa u korist računa prihoda – Povećanje vrijednosti zaliha gotovih proizvoda, a smanjenje vrijednosti zaliha knjiži se odobrenjem računa gotovih proizvoda a zaduženjem računa prihoda – Smanjenje vrijednosti zaliha gotovih proizvoda.

Zalihe nedovršene proizvodnje vode se po planskoj cijeni koštanja koja se utvrđuje kao za gotove proizvode. Na računima nedovršene proizvodnje vodi se početno stanje, a na kraju obračunskog perioda povećanje ili smanjenje zaliha nedovršene proizvodnje po cijeni koštanja.

Roba

Na računima roba obuhvataju se zalihe robe u magacinu, prodajnim objektima na veliko i prodajnim objektima na malo, roba u obradi, doradi i manipulaciji, roba u tranzitu i roba na putu.

Kretanja zaliha robe obračunata su uz korištenje metode ponderisanog prosječnog troška, koristeći maloprodajnu metodu.

Zalihe stalnih sredstava namijenjenih otuđenju

Zalihe stalnih sredstava namijenjenih otuđenju vode se po iznosu nižem od knjigovodstvenog iznosa i iznosa fer vrijednosti umanjenog sa troškove prodaje.

Politika priznavanja avansa

Dati avansi se priznaju po nominalnoj (nabavnoj) vrijednosti. Nakon početnog priznavanja avansi se procjenjuju i koriguju za stepen naplativosti.

Politika priznavanja potraživanja

Kratkoročna potraživanja od kupaca mjere se po vrijednosti iz originalne fakture. Ako se vrijednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u izvještajnu valutu po važećem kursu Centralne banke BiH na dan transakcije. Promjene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda.

Na dan bilansiranja vrši se pojedinačna procjena naplativosti potraživanj, tj. vrši se isprvaka ili otpis konkretnih potraživanja od konkretnih kupaca i to po direktnom metodu.

Procjena, usklađivanje vrijednosti potraživanja obavlja se na osnovu saznanja da potraživanje nije naplaćeno u roku, odnosno da su nastale okolnosti za djelimično umanjenje potraživanja, posebno ako su te okolnosti vezane za sudski spor sa dužnikom.

Bilo koji iznos kojim se vrši usklađivanje vrijednosti kratkoročnih potraživanja u toku perioda evidentira se na teret rashoda tekućeg perioda, a u korist ispravke vrijednosti potraživanja.

Odluku o ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrijednosti, na prijedlog Komisije za popis potraživanja i kratkoročnih plasmana donosi generalni direktor Društva, a o iznosima većim od 1.000 KM odlučuje Upravni odbor Društva prilikom usvajanja godišnjeg Elaborata o popisu imovine i obaveza.

Povećanje potraživanja za iznos propisanih kamata priznaje se ako je zasnovano na ugovoru, vansudskom poravnanju ili sudskoj presudi.

Transakcije u stranoj valuti

Transakcije u stranoj valuti početno se priznaju u konvertibilnim markama, primjenom srednjeg kursa Centralne banke BiH na dan transakcije. Kursne razlike proizašle iz transakcija u stranoj valuti priznaju se kao prihodi ili rashodi perioda u kojem su nastali. Kursne razlike po osnovu potraživanja i obaveza, u slučajevima kad nisu dospjele na naplatu, priznaju se najkasnije na dan bilansiranja.

Sredstva i obaveze izražene u stranoj valuti se na dan bilansiranja preračunavaju u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Kursne razlike se obračunavaju i na datum bilansa stanja. Utvrđene kursne razlike uključuju se u bilans uspjeha perioda, ukoliko sredstva i obaveze izražene u stranoj valuti postoje na datum bilansa stanja.

Transakcije u stranim valutama se preračunavaju po srednjem kursu na datum transakcije utvrđenom od strane CB BiH.

Gotovina i ekvivalentni gotovine

Sredstva u obliku novca iskazuju se u nominalnoj vrijednosti izraženoj u konvertibilnim markama. Iznosi gotovine na računima u bankama i blagajnama koji glase na strana sredstva plaćanja iskazuju se u konvertibilnim markama prema srednjem kursu Centralne banke BiH, koji je važio na dan transakcije, odnosno po srednjem kursu na dan bilansiranja.

Gotovinski ekvivalenti se iskazuju po njihovoj nominalnoj vrijednosti.

Finansijske obaveze

Prilikom početnog priznavanja, Društvo mjeri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja fer vrijednost primljena usluge ili robe.

Finansijskim obavezama smatraju se dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze.

Smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnanja i slično vrši se direktnim otpisivanjem.

Plaćeni troškovi budućih perioda i obračunati nenaplaćeni prihodi (Aktivna vremenska razgraničenja)

Unaprijed plaćeni troškovi iskazuju se kao aktivna vremenska razgraničenja i uključuju u troškove perioda na koji se odnose.

Prihodi koji su ostvareni i u vezi s kojim su nastali odgovarajući rashodi, ali koji nemaju elementa da se evidentiraju kao potraživanja, iskazuju se kao aktivna vremenska razgraničenja (nefakturisani prihodi) prema iznosu navedenom u vjerodostojnoj ispravi kojom se dokazuje nastali poslovni događaj. Ako se steknu uslovi za ispostavljanje dokumenta na osnovu kojeg se mogu evidentirati potraživanja, nefakturisani prihodi se sa vremenskih razgraničenja prenose na račun potraživanja. Pojedina vremenska razgraničenja (npr. potraživanja od države za premije) gase se direktno na teret računa gotovine kad nefakturisani prihodi budu naplaćeni.

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Tekući porez je stvarno naplativa poreska obaveza, nastala po osnovu poslovanja preduzeća u obračunatom periodu.

Vrednovanje tekućih poreskih obaveza vrši se u iznosu koji se očekuje da će biti plaćen nadležnom organu (vraćen od strane poreskog organa).

Iznos tekućeg poreza koji nije plaćen priznaje se kao obaveza tekuće godine.

Više plaćeni iznos poreza za tekući i predhodne periode od iznosa dospjelog za plaćanje priznaje stekao sredstvo (potraživanje).

Dugoročna rezervisanja

Dugoročno rezervisanje se priznaje ukoliko:

- preduzeće ima obavezu koja je rezultat prošlih događaja,
- postoji izvjesnost odliva resursa koji će uslijediti povodom izmirenja obaveze i
- iznos obaveze pouzdano može da se procijeni.

Dugoročna rezervisanja se mogu vršiti po osnovu: troškova u garantnom roku, zadržanih kaucija i depozita, restrukturiranja i ostalih obaveza (pravnih ili stvarnih) kao što su sudski sporovi, garancije, nepovoljni ugovori i druge obaveze koje ispunjavaju uslove priznavanja, navedene u predhodnom stavu.

Odmjeravanje rezervisanja se vrši u visini najbolje procjene izdataka koji će biti potrebni za izmirivanje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja. Izvršena rezervisanja se preispituju na dan svakog bilansa stanja i kada postoji potreba usklađuju se sa najboljom sadašnjom procjenom.

Rezervisanje se isključivo koristi za namjene za koje je bilo priznato. U slučaju da izvjesnost budućih odliva u vezi sa rezervisanjem prestane da postoji, rezervisanje se ukida u korist prihoda.

Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja u vezi sa izgradnjom poslovnih i stambenih objekata pripisuju se nabavnoj vrijednosti tih sredstava pod uslovom da se pozajmljena sredstva koriste za tu namjenu, kao i da do pribavljanja ovih sredstava nije moglo da dođe bez pozajmljivanja sredstava (uzimanja kredita).

Ukoliko se pozajmljena sredstva u cjelini ne utroše namjenski za kupovinu i izgradnju poslovnih i stambenih objekata, troškovi pozajmljivanja se preknjižavaju sa sredstava na rashode perioda u kome su nastali.

Troškovi pozajmljivanja koji su nastali u vezi sa nabavkom robe priznaju se kao rashod perioda.

Politika priznavanja prihoda

Kod priznavanja prihoda iz djelatnosti Društva primjenjuju se kriteriji zahtijevani MRS 18 - *Prihodi*. Prihodi obuhvataju prilive ekonomskih koristi od uobičajenih aktivnosti Društva, a to je prodaja čiste špeditorske usluge, prodaja usluga prevoza, uskladištenja, posredovanja i slično kao i dobiti po osnovu prodaje imovine, revalorizacije stalne imovine, naplaćena ispravljena sumnjiva i sporna potraživanja, otpis obaveza po Zakonu o obligaciji-zastara i slično.

Prihod od prodaje evidentira se nakon isporuke odnosno pružanja usluga kupcima, u skladu sa ugovorenim uslovima prodaje.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanje ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od prihoda. Dobici uključuju dobitke proistekle iz prodaje dugoročnih sredstava, nerealizovane dobitke. Dobici se prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Unaprijed primljeni avansi se ne priznaju kao prihod, već kao obaveza.

Kamate se priznaju u prihode srazmjerno vremenu korištenja sredstava od strane dužnika, a u skladu sa ugovorom ili zakonom.

Kamata i prihod od dividendi, odnosno učešća u dobiti, priznaje se na obračunskoj osnovi.

Politika priznavanja rashoda

Svi troškovi i rashodi koji se odnose na obračunski period moraju biti obuhvaćeni u finansijskim izvještajima (načelo nastanka događaja). Rashodi se priznaju u obračunskom periodu kad izdatak ne donosi buduće ekonomske koristi, odnosno ne ispunjava uslove da se prizna kao imovinska pozicija u bilansu stanja.

Ako se po osnovu nekog izdatka očekuje ostvarenje prihoda u više budućih obračunskih perioda, tad se priznavanje rashoda vrši na osnovu razumne alokacije rashoda na te obračunske periode.

Rashodi koji se priznaju u obračunskom periodu, istovremeno se odražavaju na smanjenje sredstava ili povećanje obaveza. Priznati rashodi su direktno povezani s priznatim prihodima u računu dobitka i gubitka obračunskog perioda.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nisu po svojoj prirodi različiti od drugih rashoda. Gubici se priznaju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće prihode.

Događaji nakon datuma bilansa stanja

Događaji nakon datuma bilansa stanja su događaji koji nastaju između datuma na koji se sastavljaju finansijski izvještaji i datuma na koji su finansijski izvještaji dostavljeni nadležnom organu, odnosno Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge (APIF-u). Ukoliko izvještaje usvoji skupština poslije datuma njihovog dostavljanja nadležnom organu, to neće uticati na događaje nakon datuma bilansa stanja.

Materijalno značajni efekti nastalih poslije datuma bilansa stanja (prethodno definisanih) koji su u direktnoj vezi sa okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja, predstavljaju efekte korektivnih događaja po osnovu kojih se vrši korekcija, odnosno prilagođavanje prethodno priznatih iznosa konkretnih bilansnih stavki.

Materijalno značajni efekti poslovnih događaja koji su nastali poslije datuma bilansa stanja, a odnose se na okolnosti koje nisu postojale na datum bilansa stanja, nemaju za posljedicu korekciju, odnosno prilagođavanje iznosa priznatih u bilansu stanja, već se u napomenama uz finansijske izvještaje vrši objelodavljanje prirode događaja i procjene njihovih finansijskih efekata. Ukoliko nije moguća procjena finansijskih efekata nastalih događaja, objelodanjuje se činjenica da procjena nije bila moguća u datim okolnostima.

4. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4.1. Nematerijalna ulaganja

u KM

Opis	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna vrijednost:		
Stanje na početku godine	81.495	81.495
Povećanja:	0	0
Nove nabavke	0	0
Procjena i revalorizacija	0	0
Smanjenja:	0	0
Rashod, prodaja i drugo	0	0
Stanje na kraju godine	81.495	81.495
Kumulirana ispravka vrijednosti:		
Stanje na početku godine	44.847	44.847
Povećanja:	11.749	11.749
Amortizacija	11.749	11.749
Procjena i revalorizacija	0	0
Smanjenja:	0	0
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	0
Stanje na kraju godine	56.595	56.595
Neto sadašnja vrijednost:		
31.12.2016. godine	24.900	24.900
Neto sadašnja vrijednost:		
31.12.2015. godine	36.648	36.648

Ostala nematerijalna ulaganja (24.900 KM) odnose se na programe za računare (68.456 KM) i ostala nematerijalna ulaganja (13.039 KM), dok ispravka vrijednosti iznosi 56.595 KM.

4.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

u KM

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ukupno
Nabavna vrijednost:				
Stanje na početku godine	798.693	12.514.319	13.947.677	27.260.688
Povećanja:	0	269.224	225.082	494.306
Nove nabavke	0	269.224	225.082	494.306
Procjena i revalorizacija	0	0	0	0
Smanjenja:	21.932	141.692	179.872	343.496
Rashod, prodaja i drugo	21.932	141.692	179.872	343.496
Stanje na kraju godine	776.761	12.641.851	13.992.887	27.411.499
Kumulirana ispravka vrijednosti:				
Stanje na početku godine	0	8.276.285	12.460.841	20.737.126
Povećanja:	0	203.002	579.575	782.577
Amortizacija	0	203.002	579.575	782.577
Procjena/obezvređenje	0	0	0	0
Smanjenja:	0	47.778	167.363	215.141
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	47.778	167.363	215.141
Stanje na kraju godine	0	8.431.509	12.873.053	21.304.562
Neto sadašnja vrijednost:				
31.12.2016. godine	776.761	4.210.343	1.119.834	6.106.937
Neto sadašnja vrijednost:				
31.12.2015. godine	798.693	4.238.034	1.486.836	6.523.563

Smanjenje vrijednosti na poziciji zemljišta u iznosu od 21.932 KM odnosi se na prodaju zemljišta „GP Pack“ d.o.o. Prnjavor na osnovu kupoprodajnog ugovora OPU broj 255/16 od 25.03.2016. godine.

Povećanje vrijednosti na poziciji građevinskih objekata u iznosu od 269.224 KM, odnosi se na aktiviranje građevinskih ulaganja koja su bila u pripremi (222.021 KM) i druga ulaganja u građevinske objekte (47.203 KM). Smanjenje vrijednosti građevinskih objekata (141.692 KM) odnosi se na isknjižavanje štete od snijega (115.123 KM) i isknjižavanje nabavne vrijednosti opisanih osnovnih sredstava (26.569 KM).

Uvidom u ZK uložak broj 187 i ZK uložak broj 4725 (ekonomsko dvorište i fabrika, dvorište), utvrđeno je da je Društvo navedene nekretnine založilo kao obezbjeđenje za kredite od poslovnih banaka (veza napomene broj 4.9 i 4.11).

Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme (225.082 KM) se odnosi na nove nabavke i ulaganja u postrojenja (220.589 KM) i opremu (4.493 KM) za obavljanje poslovne djelatnosti Društva.

Smanjenje vrijednosti opreme u iznosu od 179.872 KM, odnosi se na isknjižavanje nabavne vrijednosti prodane CNC mašine (31.335 KM) i isknjižavanje nabavne vrijednosti rashodovane opreme po popisu (148.537 KM).

Na dan bilansa, rukovodstvo Društva nije analiziralo vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u cilju utvrđivanja potencijalnog obezvređenja u skladu sa MRS 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Nadalje, nije vršena procjena nekretnina, postrojenja i opreme u skladu sa zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, odnosno u skladu sa usvojenom računovodstvenom politikom.

4.3. Ulaganja u nekretnine

u KM

Opis	Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi i avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i investicione nekretnine	Ukupno
BRUTO VRIJEDNOST		
Vrijednost na početku godine	0	0
Povećanje	230.565	230.565
Smanjenje	222.021	222.021
Vrijednost na kraju godine	8.543	8.543
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI		
Vrijednost na početku godine	0	0
Povećanje	0	0
Smanjenje	0	0
Vrijednost na kraju godine	0	0
NETO VRIJEDNOST		
31.12.2016. godine	8.543	8.543
31.12.2015. godine	0	0

Vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u pripremi (8.543 KM) odnosi se na priprema ulaganja u novu opremu za lakiranje. Dok se smanjenje (222.021 KM) odnosi na aktiviranje ulaganja (veza napomena broj 4.2).

4.4. Zalihe, dati avansi i stalna sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Materijal za izradu učinaka u skladištu	1.446.886	1.334.182
2. Rezervni dijelovi u skladištu	384.921	367.383
3. Alat, inventar i HTZ oprema u skladištu	5.013	6.408
4. Nedovršena proizvodnja	110.494	216.413
5. Gotovi proizvodi	1.119.907	1.246.836
6. Zalihe, bruto - ukupno (1 do 5)	3.067.222	3.171.222
I Zalihe, neto (5-6)	3.067.222	3.171.222
1. Dati avansi za zalihe i usluge povezanim pravnim licima	2.051.007	0
2. Dati avansi za zalihe i usluge ostalim pravnim licima	126.724	72.748
II Dati avansi - ukupno (1+2)	2.177.730	72.748

Zalihe materijala se vode po nabavnoj vrijednosti (cijeni koštanja) ili neto prodajnoj vrijednosti u zavisnosti od toga koja je cijena niža. Zalihe gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje se vode po planskim cijenama.

Dati avansi za zalihe i usluge povezanim pravnim licima (2.051.007 KM), odnose se na avans za nabavku opreme od povezanog lica Dacommet Ag Ciriš.

Dati avansi za zalihe i usluge ostalim pravnim licima se odnose na slijedeće stavke:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Dati avansi drugim licima iz Republike Srpske	4.107
2.	Dati avansi drugim licima iz Federacije BiH	6.993
3.	Dati avansi drugim licima iz inostranstva	115.624
Ukupno		126.724

4.5. Kratkoročna potraživanja i plasmani

u KM

Opis	Kupci iz Republike Srpske	Kupci u inostranstvu	Druga potraživanja	Ukupno
Bruto stanje na početku godine	66.880	2.637.298	256.631	2.960.808
Bruto stanje na kraju godine	19.696	2.746.588	294.289	3.060.573
Ispravka vrijednosti na početku godine	0	0	0	0
Ispravka vrijednosti na kraju godine	0	0	0	0
NETO STANJE				0
31.12.2016. godine	19.696	2.746.588	294.289	3.060.573
31.12.2015. godine	66.880	2.637.298	256.631	2.960.808

Potraživanja od kupaca iz Republike Srpske sa stanjem na dan 31.12.2016. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Trentino Pelet d.o.o.	11.727
2.	Eko život d.o.o.	6.388
3.	Ostali	1.581
Ukupno		19.696

Potraživanje od kupaca u inostranstvu se u najvećem iznosu odnose na potraživanje od Ikea Suplly AG Švajcarska 2.733.108 KM).

Druga potraživanja se odnose na sljedeće stavke:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Fondovi Republike Srpske (zdravstvo i dječija zaštita)	7.408
2.	Ostala kratkoročna potraživanja	21.565
3.	PDV u primljenim fakturama	9.581
4.	Porez na dodatu vrijednost	255.735
Ukupno		294.289

4.6. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Poslovni račun - domaća valuta	1.085.342	75.166
2. Poslovni račun - strana valuta	330.096	186
3. Blagajna - domaća valuta	705	396
Gotovinski ekvivalenti i gotovina - ukupno (1 do 3)	1.416.143	75.747

Novčana sredstva na deviznom računu preračunata su u KM vrijednost primjenom srednjeg kursa Centralne banke BiH na dan 31. decembar 2016. godine.

Stanje na poslovnom računu u KM na dan 31.12.2016. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Sberbank a.d. Banja Luka	1.013.865
2.	Nova banka a.d. Banja Luka	69.996
3.	Nova banka a.d. (podračun-viza)	1.481
Ukupno		1.085.342

Stanje na poslovnom računu u stranoj valuti na dan 31.12.2016. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Sberbank a.d. Banja Luka	300.896
2.	Nova banka a.d.	29.102
3.	Nova banka a.d. – GBP	98
Ukupno		330.096

4.7. Aktivna vremenska razgraničenja

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Ostala aktivna vremenska razgraničenja	6.605	752
Aktivna vremenska razgraničenja - ukupno	6.605	752

Ostala aktivna vremenska razgraničenja predstavljaju iznose sa avansnih faktura dobavljača.

4.8 . Kapital

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Akcijski kapital - obične akcije	3.544.986	3.544.986
I Osnovni i ostali kapital	3.544.986	3.544.986
1. Zakonske rezerve	87.374	57.162
2. Statutarne rezerve	116.467	116.467
3. Ostale rezerve	0	0
II Rezerve (1 do 3)	203.841	173.629
1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	1.057.880	483.851
2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	1.221.412	604.241
III Neraspoređeni dobitak (1 do 2)	2.279.292	1.088.092
KAPITAL (I do III)	6.028.119	4.806.707

Ukupan kapital na dan 31.12.2016. godine iskazan je u poslovnim knjigama Društva u iznosu od 6.028.119 KM. Osnovni kapital Društva iznosi 3.544.986 KM, zakonske rezerve iznose 87.374 KM, statutarne rezerve (116.467 KM), neraspoređeni dobitak ranijih godina (1.057.880 KM) i neraspoređeni dobitak tekuće godine iznosi 1.221.412 KM.

Prema pregledu sa internet prezentacije Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske (www.crhovrs.org) struktura akcionara na 31.12.2016. godine je sljedeća:

R/b	Opis	% učešća
1.	Dacommet AG	84,49
2.	PREF a.d. Banja Luka	9,72
3.	Fond za restituciju Republike Srpske a.d. Banja Luka	4,86
4.	Živković Petar	0,15
5.	Malešević Milorad	0,13
6.	Jović Dragan	0,12
7.	Samardžić Dragan	0,12
8.	Šmorhaj Petar	0,05
9.	Furdić Branko	0,04
10.	Ostali	0,32
U k u p n o		100,00

4.9. Dugoročne obaveze

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Dugoročni krediti u zemlji	3.010.173	854.197
2. Dugoročni krediti u inostranstvu	685.845	0
3. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu u inostranstvu	0	67.760
I Dugoročne obaveze - ukupno (1 do 3)	3.696.018	921.957

Dugoročni krediti u zemlji u iznosu od 3.010.173 KM, odnose se na dugoročni kredit od Sberbank a.d. Banja Luka po ugovoru broj 5671514556666282 od 09.06.2016. godine na iznos od 4.000.000 KM i rok otplate 60 mjeseci sa kamatnom stopom šestomjesečni EURIBOR + 4,00% godišnje. Obezbjedenje po kreditu su mjenice i hipoteka na nekretnine Društva (veza napomena broj 4.2).

Dugoročni krediti u inostranstvu u iznosu od 685.845 KM, odnose se na pozajmicu koju je Društvu dala IKEA Supply AG Švajcarska na osnovu ugovora Reg. broj 1-2026-00 od 22.08.2016. godine u iznosu od 1.350.000 EUR. Svrha ove pozajmice je da Društvu obezbijedi dugoročna sredstva da bi finansiralo investicije i kupovinu mašina za proizvodnju IKEA- inih proizvoda. U skladu sa pismenim odobrenjem IKEA-e za svako povlačenje, pozajmica će biti povučena sukcesivno počevši od 22.08.2016. godine najkasnije do 30.11.2016. godine. Od dana prvog povlačenja pozajmice, primjenjiva kamatna stopa u valuti pozajmice je fiksna po stopi od 0,9% godišnje. Krajnji rok otplate povučenih sredstava je 25.02.2019. godine. Obezbjedenje je definisano u članu 6. navedenog ugovora.

4.10. Dugoročna rezervisanja

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	210.232	0
2. Ostala dugoročna rezervisanja	231.081	50.000
Dugoročna rezervisanja - ukupno (1 do 2)	441.313	50.000

Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih u iznosu od 210.232 KM su ukalkulisana na osnovu obračuna budućih isplata zaposlenim u skladu sa MRS 19–*Primanja zaposlenih*.

Na poziciji ostalih dugoročnih rezervisanja (231.081 KM) iskazan je iznos rezervisanja za sudske sporove koji u budućim periodima mogu biti potencijalne obaveze.

4.11. Kratkoročne finansijske obaveze, tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza i kratkoročne obaveze klasifikovane u grupu sa sredstvima namijenjenim za prodaju ili otuđenje

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Kratkoročni krediti u zemlji	0	746.536
I Kratkoročne finansijske obaveze - ukupno	0	746.536
1. Dio dugoročnih kredita koji dospijeva za plaćanje do jedne godine	1.451.403	922.062
2. Dio dugoročnih obaveza po finansijskom lizingu koji dospijeva za plaćanje do jedne godine	0	526.249
II Tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza	1.451.403	1.448.311

Dio dugoročnih kredita koji dospijevaju za plaćanje do jedne godine (1.451.403 KM) odnosi se na dio dugoročnog kredita Sberbank a.d. Banja Luka (747.304 KM) i dio dugoročnog kredita IKEA-e koji dospijeva za plaćanje do jedne godine u iznosu od 704.099 KM (veza napomena 4.9).

4.12. Obaveze iz poslovanja, druge obaveze i tekuće obaveze za porez na dobit

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Dobavljači - povezana pravna lica	1.464.144	2.306.494
2. Dobavljači iz Republike Srpske	832.680	1.065.664
3. Dobavljači iz Federacije BiH	250.018	223.549
4. Dobavljači u inostranstvu	810.135	863.637
I Obaveze iz poslovanja - ukupno (1 do 4)	3.356.978	4.459.344
1. Obaveze za neto zarade i naknade zarada	561.524	197.949
2. Obaveze za poreze na zarade i naknade zarada	15.400	13.808
3. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada, osim zarada koje se refundiraju	118.323	109.529
4. Obaveze za ostala neto lična primanja	553	519
II Obaveze za zarade i naknade zarada - ukupno (1 do 4)	695.801	321.805
1. Obaveze prema zaposlenima	1.798	1.612
2. Obaveze prema članovima Upravnog i Nadzornog odbora, Odbora za reviziju, drugih odbora i komisija	2.340	2.238
3. Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	1.676	4.588
4. Ostale obaveze	19.867	12.235
III Druge obaveze (1 do 4)	25.681	20.673
1. Porez na dodatu vrijednost po osnovu sopstvene potrošnje	1.464	9.959
IV Obaveze za porez na dodatu vrijednost (1 do 6)	1.464	9.959
1. Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke na teret troškova	357	349
2. Obaveze za doprinose koje terete troškove	359	957
3. Obaveze za poreze i doprinose obračunate na isplate fizičkim licima van radnog odnosa	1.952	3.017
V Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine (1 do 3)	2.668	4.322
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze - ukupno (I do V)	4.082.592	4.816.104
Tekuće obaveze za porez na dobit	161.481	50.995

Obaveze za neto zarade i naknade, osim zarada koje se refundiraju u iznosu od 561.524 KM, odnose se na obaveze za neto zarade (552.359 KM) za dvanaesti mjesec i trinaestu platu 2016. godine i obaveze za regres (9.165 KM).

Obaveze za doprinose na zarade i naknade, osim zarada koje se refundiraju u iznosu od 118.323 KM, odnose se na neisplaćene obaveze za dvanaesti mjesec i trinaestu platu 2016. godine:

- obaveze za PIO 66.333 KM
- obaveze za doprinose za zdravstveno osiguranje 43.027 KM
- obaveze za doprinose za zapošljavanje 3.586 KM
- obaveze za doprinose za dječiju zaštitu 5.378 KM.

Ostale obaveze u iznosu od 19.867 KM, odnose se na slijedeće:

- obaveze za obustave iz neto zarada zaposlenih 18.949 KM
- obaveze za naknadu štete drugim licima 918 KM.

Društvo je u svojim knjigama i finansijskim izvještajima iskazalo Obaveze prema dobavljačima - povezana pravna lica u ukupnom iznosu od 1.464.144 KM i iste se odnose na obaveze prema povezanom pravnom licu Dacomet Ag Ciriš u iznosu od 1.204.937 KM, dok se razlika u iznosu od 259.207 KM odnosi na obaveze prema dobavljačima u inostranstvu. Prezentacijom na ovakav način precijenjene su obaveze prema dobavljačima-povezanim pravnim licima, odnosno podcijenjene su obaveze prema dobavljačima u inostranstvu u iznosu od 259.207 KM, što nije u skladu sa MRS 1 – *Prezentacija finansijskih izvještaja*.

U sljedećoj tabeli je dat pregled značajnijih obaveza prema dobavljačima iz Republike Srpske na dan 31.12.2016. godine:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Go pack	248.144
2.	Subotić – Drvo- Promet d.o.o. Gradiška	156.325
3.	Railić Komerc d.o.o.	36.450
4.	Elektro Prnjavor	56.453
5.	Restoran Park	49.663
6.	Interlignum d.o.o.	20.499
7.	Elgrad Teslić	26.414
8.	Zanatska radnja “Go pack” s.p.	27.627
9.	Obaveze za nefakturisane nabavke	1.477
10.	Ostali dobavljači	209.628
Ukupno		832.680

Obaveze prema dobavljačima u zemlji za nefakturisane nabavke u iznosu od 1.477 KM odnose se na „Go pack“ d.o.o. Prnjavor.

U sljedećoj tabeli je dat pregled značajnijih obaveza prema dobavljačima iz Federacije BiH na dan 31.12.2016. godine:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Palavra Travnik	154.969
2.	Ekamant Bosna d.o.o.	31.136
3.	Euromas d.o.o.	16.348
4.	Procedo d.o.o.	7.012
5.	Ostali dobavljači	40.553
Ukupno		250.018

U sljedećoj tabeli je dat pregled značajnijih obaveza prema dobavljačima u inostranstvu na dan 31.12.2016. godine:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Decospan Mato Furnir d.o.o.	253.191
2.	Qvercus	70.890
3.	Sherwin – Williams	244.848
4.	Toppazzini s.p.a.	39.325
5.	Danzer Europe Veneer	82.896
6.	Fantoni Spa Italia	94.887
7.	Ostali dobavljači	24.098
Ukupno		810.135

4.13. Pasivna vremenska razgraničenja

Opis	u KM	
	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Ostala pasivna vremenska razgraničenja	7.727	880
Pasivna vremenska razgraničenja - ukupno	7.727	880

Ostala pasivna vremenska razgraničenja se odnose na primljene avansne fakture od dobavljača.

4.14. Poslovni prihodi

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima	0	14.848
2. Prihodi od prodaje učinaka u Republici Srpskoj	81.897	64.477
3. Prihodi od prodaje učinaka u Federaciji BiH	129.671	0
4. Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	28.895.828	28.915.635
I Prihodi od prodaje učinaka - ukupno (1 do 4)	29.107.396	28.994.960
1. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje učinaka	0	1.706
II Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	1.706
1. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	0	0
2. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	232.848	888.835
III Promjena vrijednosti zaliha učinaka - ukupno (1-2)	-232.848	-888.835
1. Prihodi od zakupnina	2.051	1.539
2. Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja	51.063	71.959
3. Ostali prihodi po drugim osnovama	3.778	0
IV Drugi poslovni prihodi - ukupno (1 do 3)	56.893	73.498
V Poslovni prihodi - ukupno (I do IV)	28.931.441	28.181.329

Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu (28.895.828 KM) u najvećem iznosu se odnose na prihode od prodaje namještaja kupcu IKEA Supply AG Švajcarska.

Prihodi od prodaje učinaka u Republici Srpskoj odnose se na:

- prihodi od prodaje proizvoda na malo 36.182 KM
- prihodi od prodaje materijala i rezervnih dijelova 6.463 KM
- prihodi od prodaje proizvoda na veliko 39.067 KM
- prihodi od usluga 186 KM.

Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu odnosi se na:

- prihod od prodaje učinaka na stranom tržištu 15.624.988 KM
- prihod od prodaje na stranom tržištu-razduženi materijal 13.123.597 KM
- prihod od prodaje na stranom tržištu-ostali kupci 147.243 KM.

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja u iznosu od 51.063 KM odnose se na prihode iz fondova za refundaciju bolovanja.

Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka (232.848 KM) utvrđeno na kraju poslovne godine kao razlika između početnog i krajnjeg stanja zaliha učinaka.

4.15. Finansijski prihodi

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Prihodi od kamata	1.522	1.665
2. Ostali finansijski prihodi	43.204	103.576
I Finansijski prihodi - ukupno (1 do 2)	44.726	105.241

Ostali finansijski prihodi u iznosu od 43.204 KM odnose se na:

- Kasa skonto odobren od strane dobavljača 32.759 KM
- Korekcije pogrešno knjižene kamate iz 2015. godine 10.445 KM.

Ostali prihodi

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	67.688	23.117
2. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	6.905	63.366
3. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	57.578	87.892
I Ostali prihodi - ukupno (1 do 3)	132.171	174.375
III Ostali poslovni prihodi - ukupno (I do II)	132.171	174.375

Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 67.688 KM odnose se na dobit od prodaje opreme.

Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 57.578 KM, odnose se na prihod po osnovu otpisa zastarjelih obaveza na prijedlog popisne komisije i Odluke o usvajanju popisa (9.230 KM) i materijalne štete i kazne naplaćene od radnika i ostalo (48.348 KM).

4.16. Poslovni rashodi

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Troškovi materijala za izradu	19.192.112	20.017.434
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	58.337	58.916
3. Troškovi goriva i energije	500.007	471.781
I Troškovi materijala - ukupno (1 do 3)	19.750.455	20.548.130
II Troškovi bruto zarada i naknada zarada	4.310.391	3.860.930
III Troškovi bruto naknada članovima Upravnog i Nadzornog odbora	44.197	48.787
IV Ostali lični rashodi	576.935	607.606
1. Troškovi usluga na izradi učinaka	67.823	59.246
2. Troškovi transportnih usluga	348.597	364.226
3. Troškovi usluga održavanja	151.681	169.258
4. Troškovi reklame i propagande	847	17.557
5. Troškovi istraživanja	0	11.916
6. Troškovi ostalih usluga	225.215	262.866
V Troškovi proizvodnih usluga - ukupno (1 do 6)	794.163	885.069
VI Troškovi amortizacije	794.326	954.118
VII Troškovi rezervisanja	391.313	0
1. Troškovi neproizvodnih usluga	204.777	260.827
2. Troškovi reprezentacije	16.202	10.219
3. Troškovi premije osiguranja	50.412	44.021
4. Troškovi platnog prometa	89.185	69.811
5. Troškovi članarina	7.293	7.318
6. Troškovi poreza	64.625	75.247
7. Troškovi doprinosa	10.585	4.050
8. Ostali nematerijalni troškovi	55.526	25.130
VIII Nematerijalni troškovi - ukupno (1 do 8)	498.605	496.623
IX Poslovni rashodi - ukupno (I do IX)	27.160.385	27.401.263

Struktura troškova materijala za izradu data je u slijedećem pregledu:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Troškovi osnovnog materijala	18.823.949
2.	Troškovi pomoćnog materijala (HTZ, sitan alat i inventar)	82.518
3.	Troškovi materijala za izradu rezervnih dijelova	259.108
4.	Troškovi materijala za izradu-mazivo	8.989
5.	Troškovi materijala za izradu-gorivo	16.426
6.	Troškovi materijala za izradu-drva	1.122
Ukupno		19.192.112

Troškovi materijala se evidentiraju po nabavnim cijenama, dok se izlazi evidentiraju po prosječnim cijenama.

Troškovi goriva i energije u iznosu od 500.007 KM, odnose se na slijedeće:

- Utrošak ostalog goriva 12.898 KM
- Troškovi električne energije 487.109 KM.

Troškovi transportnih usluga (348.597 KM) se odnose na troškove prevoza repromaterijala (286.328 KM), PTT troškove (61.939 KM), troškove internet usluga (324 KM) i troškove ostalih transportnih usluga (7 KM). Troškovi usluga održavanja (151.681 KM) se odnose na troškove održavanja osnovnih sredstava Društva.

Troškovi ostalih usluga u iznosu od 225.215 KM, odnose se na slijedeće:

- Naknada za korištenje autoputa 2.932 KM
- Troškovi za usluge u prometu proizvoda i usluga 141.152 KM
- Troškovi komunalnih usluga 14.605 KM
- Troškovi za usluge zaštite na radu 17.899 KM
- Troškovi zakupa 3.168 KM
- Proizvodne usluge po ugovoru o djelu 42.206 KM
- Troškovi ostalih proizvodnih usluga 3.253 KM.

Troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 204.777 KM, odnose se na slijedeće:

- Troškovi računovodstvenih usluga 2.100 KM
- Troškovi revizije finansijskih izvještaja 2.500 KM
- Troškovi advokatskih usluga 21.587 KM
- Troškovi zdravstvenih usluga 720 KM
- Troškovi za usluge ostalih društvenih djelatnosti 13.748 KM
- Troškovi stručnog usavršavanja 42.556 KM
- Usluge za izmjene na računarskim programima 1.317 KM
- Ostale neproizvodne usluge 120.248 KM.

Troškovi poreza u iznosu od 64.625 KM, odnose se na slijedeće:

- Porez na imovinu 6.142 KM
- Naknada za korištenje voda 4.152 KM
- Naknada za korištenje šuma 19.467 KM
- Naknada za protivpožarnu zaštitu 11.124 KM
- Komunalna i republička taksa na firmu 7.705 KM
- Ostali porezi koji terete troškove 1.532 KM
- Porez po odbitku 14.503 KM.

4.17. Ostali poslovni rashodi

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha materijala	4.065	44.005
2. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	1.556	0
3. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	22.832	22.420
I Ostali rashodi - ukupno (1 do 3)	28.453	66.425
II Ostali poslovni rashodi - ukupno	28.453	66.425
Rashodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina	286.386	53.197
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz prethodnih godina	286.386	53.197

Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha materijala u iznosu od 4.064 KM, odnose se na slijedeće:

- Manjkovi materijala 3.475 KM
- PDV obračunat na manjkove 590 KM.

Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi u iznosu od 22.832 KM, odnose se na slijedeće:

- Otpis materijala 4.798 KM
- Kalo, rastur, kvar, lom osnovnih sredstava 11.556 KM
- Kazne za privredne prestupe i prekršaje 6.477 KM.

Rashodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina (286.386 KM), odnose se na rashode po osnovu faktura iz ranijih godina (280.316 KM) i ostali rashodi-reklamacije (6.070 KM).

4.18. Finansijski rashodi

u KM

Opis	31.12.2016. godine	31.12.2015. godine
1. Rashodi kamata	168.896	226.580
2. Ostali finansijski rashodi	0	28.051
Finansijski rashodi - ukupno (1 do 2)	168.896	254.631

Rashodi kamata u iznosu od 168.896 KM se odnose na:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Kamate po kreditima od banaka	145.601
2.	Kamate po drugim plasmanima - IKEA	1.211
3.	Rashodi kamata po finansijskom lizingu	319
4.	Zatezne kamate od dobavljača	21.764
U k u p n o		168.896

4.19. Povezana lica

Prema izjavi ovlaštenog lica Društva i našim saznanjima, povezana lica su: Dacommet AG Švajcarska, Dacommet AG d.o.o. Slatina i Standard Furnirture Serbia d.o.o. Čuprija.

Pregled transakcija sa povezanim licima daje se u sljedećoj tabeli:

u KM

Opis	Transakcije sa kupcem povezanim pravnim licem		Transakcije sa dobavljačima povezanim pravnim licem	Transakcije sa povezanim pravnim licem po osnovu datih avansa
	Dacomet AG d.o.o. Slatina	Standard Furnirture d.o.o. Serbia	Dacomet AG Švajcarska	Dacomet AG Švajcarska
Stanje na dan 01.01.2016. godine	17.372	39.339	2.306.494	0
Dugovni promet za period 01.01.-31.12.2016. godine	0	0	9.119.555	2.051.006
Potražni promet za period 01.01.-31.12.2016. godine	17.372	39.339	8.017.997	0
Saldo potraživanja /obaveza na dan 31.12.2016. godine	0	0	1.204.937	2.051.006

4.20. Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zatezних kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznietog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Društvo je u toku 2016. godine imalo kontrolu od strane Uprave za indirektno oporezivanje BiH. Predmet kontrole su bili aranžmani obustave plaćanja carinskih dažbina/unutrašnja obrada po sistemu obustave plaćanja. U zapisniku o izvršenoj kontroli broj 03/4-7-I-19230/2016 od 02.12.2016. godine donosi sljedeći zaključak: „Tim za kontrolu nije imao primjedbi, jer ispunjeni su svi uslovi koji su navedeni u odobrenju“.

Društvo je imalo naknadnu kontrolu od strane Uprave za indirektno oporezivanje BiH (period obuhvaćen naknadnom kontrolom 01.01.2015. godine, i/ili u slučaju utvrđenih nepravilnosti retroaktivno tri godine od dana kontrole), koja u Zapisniku o naknadnoj kontroli broj 03/6-3/I-18-4-ZNK-227/16 od 29.12.2016. godine utvrđuje mjere koje Društvo treba poduzeti i rok za njihovo poduzimanje: „S obzirom da je na evidenciji koju vodi imalac odobrenja uočeno da, shodno aktu Sektora za carine broj 03/2-02-2-1867-2/16 od 08.12.2016. godine, period važenja garancije, u pojedinim slučajevima, ne pokriva period od stavljanja robe u unutrašnju obradu po pojedinoj carinskoj prijavi do isteka roka za razduženje unutrašnje obrade, potrebno je da imalac odobrenja odmah obezbijedi garanciju za obezbjeđenje plaćanja dažbina od stavljanja robe u unutrašnju obradu po pojedinoj carinskoj prijavi do isteka roka za razduženje obrade i o istom obavjesti Carinsku ispostavu Gradiška“.

4.21. Sudski sporovi

Sa stanjem na dan 31.12.2016. godine, prema izjavi ovlaštenog lica Društva vodi se ukupno pet sudskih spora protiv Društva:

R/b	Tužilac	Iznos (u KM)
1.	Zec Fahrudin	29.145
2.	Vesna S d.o.o. Bugojno	57.716
3.	Čajić Admira	22.720
4.	Gvero Vojislav	10.000
5.	Majkić Milomir	56.500
6.	Troškovi prekršajnog postupka	5.000
U k u p n o		181.081

Društvo je izvršilo rezervisanje u iznosu od 231.081 KM za sudske sporove koji se vode protiv njega.

4.22. Stalnost poslovanja

Osnovni kapital Društva iznosi 3.544.986 KM, zakonske rezerve iznose 87.374 KM, statutarne rezerve (116.467 KM), neraspoređeni dobitak iz ranijih godina (1.057.880 KM), u tekućoj godini ostvaren je neto dobitak u iznosu od 1.221.412 KM, stalnost poslovanja Društva nije ugrožena.

4.23. Događaji nakon datuma bilansa

Prema obrazloženju ovlaštenog lica Društva, nije bilo događaja koji su nastali poslije datuma bilansa, a mogu se povezati sa periodom za koji se vrši revizija.